

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain 20 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain 20 §:n muuttamisesta (HE 66/2023 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hallitusneuvos Marjaana Larpa, opetus- ja kulttuuriministeriö
- johtaja Jarkko Niiranen, Opetushallitus

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Kuntaliitto

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia ja vapaasta sivistystyöstä annettua lakia.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakia täsmennettäisiin siten, että tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta yksityisessä koulukodissa suorittavien opiskelijoiden koulukotikorotus määräytyisi toteutuneiden läsnäolopäivien mukaisesti jälkikäteen eikä laskentapäivän opiskelijamäärän mukaan. Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslakiin sekä vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin tehtäisiin tekninen täsmennys liittyen lakien nojalla myönnettävien rahoitusten maksatus- ja palautusrajoihin.

Laki opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamiseksi on tarkoitettu tulemaan voimaan 29.12.2023. Lain 56 § ja laki vapaasta sivistystyöstä annetun lain 20 §:n muuttamiseksi on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2023 vp

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta kannattaa hallituksen esitystä täsmentää opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia (1705/2009, jälj. rahoituslaki) siten, että tutkintokoulutukseen valmentavaa koulutusta yksityisessä koulukodissa suorittavien opiskelijoiden koulukotikorotus määräytyy toteutuneiden läsnäolopäivien mukaisesti nykyisen laskentapäivän opiskelijamäärän sijasta. Esitykset täsmentää rahoituslain ja vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) maksatus- ja palautusrajoja koskevia säännöksiä ovat niin ikään perusteltuja. Valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvien lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus (TUVA-koulutus) perustettiin oppivelvollisuus uudistuksen yhteydessä uudeksi perusopetuksen jälkeiseksi nivelvaiheen koulutukseksi. TUVA-koulutukseen yhdistettiin perusopetuksen lisäopetus, lukiokoulutukseen valmistava koulutus ja ammatilliseen koulutukseen valmentava koulutus. TUVA-koulutusta koskeva laki (1215/2020) tuli voimaan 1.8.2021 ja koulutusta on saanut järjestää 1.8.2022 alkaen. TUVA-koulutusta rahoitetaan opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain nojalla perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen rahoitusjärjestelmien puitteissa. Rahoitusjärjestelmä määräytyy sen mukaan, minkä koulutusmuodon yhteyteen TUVA-koulutuksen järjestämislupa on myönnetty. Asiantuntijalausuntoon viitaten valiokunta toteaa, että TUVA-koulutuksen rahoitusjärjestelmän toimivuutta on tulevaisuudessa tarpeen tarkastella myös kokonaisuutena.

Koulukodissa tapahtuva TUVA-koulutus parantaa lastensuojelulain (417/2007) nojalla koulukotiin sijoitettujen opiskelijoiden opiskelumahdollisuuksia sijoituspaikkakunnilla ja ehdotettu laskentamuutos mahdollistaa koulutuksen täysipainoisen toteuttamisen riippumatta sen aloitusajankohdasta. Esityksen mukaan uusi koulukotikorotus koskee vain niitä yksityisiä koulukoteja, jotka järjestävät TUVA-koulutusta. Muut valtionosuudet, kuten varsinainen TUVA-koulutuksen ja esimerkiksi pidennetyt oppivelvollisuuden lisärahoitus, määräytyvät jatkossakin laskentapäivän 20.9. mukaisesti. Täsmennyksellä ei myöskään perusteta koulutuksen järjestäjälle oikeutta laskuttaa kuntaa valtionosuusrahoituksen ylimenevistä kustannuksista.

Valiokunta toteaa, että laskentaprosessin toteuttamisen sujuvuuden turvaamiseksi on tärkeää, että tiedot TUVA-koulutukseen osallistuvien läsnäolopäivistä on asianmukaisesti ja ajoissa siirretty KOSKI-tietovarantoon.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 66/2023 vp sisältyvät 1. ja 2. lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö SiVM 1/2023 vp

Helsingissä 27.10.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Nasima Razmyar sd
jäsen Sara Seppänen ps
jäsen Markku Siponen kesk
jäsen Jaana Strandman ps
jäsen Mari-Leena Talvitie kok
varajäsen Teemu Keskisarja ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Lahtinen